

Sygn. akt *I ACa 1115/19*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2021 r.

Sąd Apelacyjny w (...) I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia: Małgorzata Gulczyńska

Sędziowie: Mariola Głowacka (spr.)

Elżbieta Fijałkowska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Sylwia Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2021 r. w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa **D. C. i L. C.**

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej z siedzibą**

w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w(...)

z dnia 24 września 2019 r. sygn. akt I C 141/19

I. zmienia zaskarżony wyrok:

a) w punkcie 1 w ten tylko sposób, że datę początkową ustawowych odsetek od kwot w nim zasądzonych ustala na dzień 27 czerwca 2013 roku;

b) w punkcie 2 w ten tylko sposób, że dodatkowo zasądza od pozwanego na rzecz każdego z powodów kwotę po 1.414,77 zł;

c) w punkcie 3 w ten sposób, że koszty procesu stosunkowo rozdziela między stronami i na tej podstawie zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 3.310 zł;

d) w punkcie 4 w ten sposób, że nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w (...)) kwotę 1.789 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

e) w punkcie 5 w ten sposób, że nakazuje ściągnąć od powodów z zasądzonego roszczenia na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w (...)) kwotę 1.718,57 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

II. w pozostałym zakresie apelację oddala;

III. koszty postępowania apelacyjnego stosunkowo rozdziela między stronami i na tej podstawie zasądza od powodów na rzecz pozwanego 1.725 zł.

Mariola Głowacka Małgorzata Gulczyńska Elżbieta Fijałkowska

Sygn. akt IACa 1115/19

UZASADNIENIE

Powódka J. C. pozwem skierowanym przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. domagała się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kwoty 124.421,57 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 100.000 zł od dnia 30 grudnia 2012r. do dnia zapłaty oraz zwrot kosztów procesu według norm przepisanych. Na kwotę dochodzoną pozwem składała się kwota 100.000 tytułem części szkody poniesionej na skutek pożaru w dniu 29 listopada 2012r. na nieruchomości zabudowanej położonej w D. oraz kwota 24.421,57 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych od wypłaconych do tej pory kwot.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w (...) wyrokiem z dnia 8 marca 2018r. zasądził od pozwanego na rzecz powódki J. C. kwotę 58.120,05 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 listopada 2013r. do dnia zapłaty, w powstałym zakresie powództwo oddalił, koszty procesu między stronami stosunkowo rozdzielił i z tego tytułu zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.985,91 zł oraz nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa od pozwanego kwotę 1.638,04 zł i od powódki z zasądzzonego roszczenia kwotę 1.869,53 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych. Postanowieniem z dnia 18 maja 2018r. Sąd uchylił powyższy wyrok z uwagi na śmierć powódki J. C. i zawiesił postępowanie. Postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2019r. Sąd podjął postępowanie w niniejszej sprawie z uwagi na zgłoszenie się spadkobierców J. C. tj. jej synów D. C. i L. C.. Powodowie D. C. i L. C. w złożonych pismach procesowych w pełni podtrzymali stanowisko procesowe prezentowane przez J. C. w toku przedmiotowego procesu.

Sąd Okręgowy w(...) wyrokiem z dnia 24 września 2019r.

- 1) zasądził od pozwanego na rzecz powodów D. C. i L. C. kwoty po 29.060,02 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 listopada 2013r. do dnia zapłaty,
- 2) w powstałym zakresie powództwo oddalił,
- 3) koszty procesu między stronami stosunkowo rozdzielił i z tego tytułu zasądził solidarnie od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2.985,91 zł,
- 4) nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa, płatne w kasie Sądu Okręgowego w (...), kwotę 1.638,04 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,
- 5) nakazał ściągnąć solidarnie od powodów z zasądzzonego roszczenia na rzecz Skarbu Państwa, płatne w kasie Sądu Okręgowego w (...)kwotę 1.869,53 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji i wnioski z nich płynące zostaną przedstawione uwzględniając zakres zaskarżenia wyroku przez powodów, którzy wyrok zaskarżyli w części w zakresie oddalenia powództwa co do kwoty:

- 41.879,96 zł stanowiącej odszkodowanie obejmujące 23% VAT naliczony od robocizny,
- 3.167,14 zł stanowiącej skapitalizowane odsetki od kwoty 58.120,04 zł (czyli 2 x po 29.060,02 zł) od 27 czerwca 2013r. do 26 listopada 2013r.,

- 2.829,54 zł stanowiącej skapitalizowane odsetki ustawowe od kwoty 51.924,61 zł od dnia 27 czerwca 2013r. do 26 listopada 2013r.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że J. C. była właścicielką zabudowanej nieruchomości położonej we wsi D. składającej się z działki nr (...) o powierzchni 660 m² dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą KW nr (...). J. C. nabyła tę nieruchomość w dniu 11 maja 1998r. od Gminy Z. za kwotę 52.500 zł. Nieruchomość ta złożona jest z dwóch budynków. Bezpośrednio po zakupie nieruchomości J. C. przeprowadziła kapitalny remont budynków, który trwał 4 lata oraz dobudowała pomieszczenie. J. C. doprowadziła we własnym zakresie m.in. instalację gazową oraz wykonała szamba. Stary poniemiecki budynek obejmował mieszkanie i sklep, zaś drugi budynek, także w starej zabudowie, lecz po modernizacji stanowiła sala bankietowa z zapleczem o powierzchni około 200 m², gdzie znajdowała się również kotłownia. J. C. po remoncie prowadziła już tylko bieżące remonty oraz naprawy w celu zachowania nieruchomości w dobrym stanie technicznym.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 30 czerwca 2012r. J. C. zawarła z pozwanym umowę ubezpieczenia (...) (J4) Polisa nr (...), której przedmiot ubezpieczenia stanowiły ruchomości domowe i stałe elementy ubezpieczone od zdarzeń losowych, przepięć, kradzieży z włamaniem, rabunku w miejscu i poza miejscem ubezpieczenia, dewastacji i akcji ratowniczej na kwotę 10.100 zł oraz budynek mieszkalny ubezpieczony od zdarzeń losowych, przepięć, dewastacji i akcji ratowniczej na kwotę 1.000.000 zł. Okres ubezpieczenia został w umowie określony od 1 lipca 2012r. do 30 czerwca 2013r.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 29 listopada 2012r. w miejscowości D. przy ul. (...) doszło do pożaru budynku mieszkalno-usługowego oraz budynku dyskoteki w wyniku którego w budynku usługowo-mieszkalnym spaleni uległ dach, poddasze użytkowe, wyposażenie mieszkania (meble, sprzęt RTV AGD itd.), zaś na parterze zalaniu uległa część wyposażenia sklepu oraz całe mieszkanie. Z kolei w budynku dyskoteki spaleni uległ dach, natomiast pomieszczenia zostały okopcone i złane wodą. Zniszczeniu uległ również sprzęt oświetleniowy i nagłośnienie. Przypuszczalną przyczyną pożaru było zwarcie instalacji elektrycznej.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że J. C. w dniu 29 listopada 2012r. zgłosiła pozwanemu szkodę w wyniku czego ubezpieczyciel wszczął postępowanie likwidacyjne. W piśmie z dnia 29 listopada 2012r. oraz w pismach z dnia 11 i 28 grudnia 2013r. i 15 kwietnia 2013r. ubezpieczyciel wezwał J. C. do przedłożenia wskazanych dokumentów niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności pozwanego w tym m.in. pisemne zgłoszenie szkody do Policji, pismo ze Straży Pożarnej, kopii protokołu z ostatniego badania okresowego instalacji elektrycznej oraz dokumentów rejestrowych firmy. W postępowaniu likwidacyjnym J. C. reprezentował profesjonalny pełnomocnik, jednakże ze względu na opóźnienia w przekazywaniu przez niego odpowiednich dokumentów ubezpieczycielowi m.in. w postaci kopii protokołu z ostatniego badania instalacji elektrycznej, dokumentów rejestrowych firmy oraz oświadczenia, że przedmiot szkody nie był ubezpieczony w tym samym czasie i zakresie u innego ubezpieczyciela, pozwany decyzją z dnia 24 kwietnia 2013r. odmówił wypłaty odszkodowania. J. C. reprezentowana przez nowego pełnomocnika R. S. uzupełniła brakujące dokumenty w dniu 12 czerwca 2013r. W toku postępowania likwidacyjnego J. C. w dniu 12 listopada 2013r. przedłożyła pozwanemu szczegółowy kosztorys na roboty budowlane na kwotę 530.789,07 zł, kosztorys inwestorski na roboty elektryczne na kwotę 21.537,35 zł, a także kosztorysy inwestorskie na rekonstrukcję systemu wentylacji na łączną kwotę 127.961 zł oraz kosztorys inwestorski dotyczący CO i wodno-kanalizacyjny wraz z wymianą pieca CO na łączną kwotę 79.901,66 zł. Ostatecznie pozwany wypłacił na rzecz J. C. odszkodowanie w łącznej wysokości 340.492,57 zł na którą składa się kwota 82.654,88 zł wypłacona w dniu 2 lipca 2013r., kwota 197.862,42 zł wypłacona w dniu 22 lipca 2013r. i kwota 51.924,61 zł wypłacona w dniu 16 grudnia 2013r. oraz kwota 8.050,66 zł wypłacona w dniu 6 maja 2014r. razem z odsetkami w wysokości 3.330,32 zł.

Sąd Okręgowy ustalił, że po pożarze J. C. prowadziła prace remontowe w systemie gospodarczym, aby zmniejszyć koszty inwestycji. Pomimo tego do maja 2015r. budynek nie został do końca wyremontowany. Remontu wymaga część sali bankietowej. Sąd ustalił, że wartość odszkodowania należnego powódce wynosi 363.734,92 zł netto bez VAT. Natomiast łączna wartość prac naprawczych wykonanych w systemie wykonywanym przez firmy tj. w ramach

prowadzonej działalności gospodarczej, a więc z obowiązkowym ponoszeniem danin publicznych i kosztów, z pełnym podatkiem VAT doliczonym do wartości materiałów budowlanych po uwzględnieniu zużycia technicznego wyniosła kwotę 440.727,36 zł (557.662,65 zł wartość kosztorysowa prac).

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powódka J. C. zmarła w dniu 24 grudnia 2017r. w Z.. Sąd Rejonowy w (...) postanowieniem z dnia 11 grudnia 2018r. w sprawie o sygn. akt I Ns 1152/18 stwierdził, że spadek po niej na podstawie ustawy z dobrodziejstwem inwentarza nabyli jej synowie D. C. i L. C. po 1/2 części spadku każdy.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

Sąd uznał, że podstawę prawną roszczenia powodów stanowi art. 805 § 1 i § 2 pkt 1 k.c. Sąd przyjął wysokość odszkodowania wyliczoną przez biegłego sądowego z dziedziny budownictwa (...) dla wartości prac naprawczych wykonanych systemem gospodarczym, gdyż brak było podstaw do przyjęcia, iż odszkodowanie winno zawierać również podatek VAT, skoro w niniejszej sprawie bezspornym było to, co zresztą potwierdzili słuchani w niniejszej sprawie świadkowie L. C. oraz W. F. (1), jak również J. C. w treści pism procesowych, że prace remontowe dotychczas wykonane na przedmiotowej nieruchomości zostały wykonane w systemie gospodarczym. W orzecznictwie przyjęła się zasada zgodnie z którą jeśli poszkodowany nie jest zarejestrowanym podatnikiem VAT odszkodowanie winno mu przysługiwać z uwzględnieniem podatku VAT, co wynika choćby z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2007r. sygn. akt III CZP 150/06 i powołanego tam orzecznictwa. Zdaniem Sądu nie oznacza to, iż w każdym wypadku, gdy poszkodowany nie jest zarejestrowanym podatnikiem VAT, będzie mu przysługiwać odszkodowanie z uwzględnieniem podatku VAT. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 stycznia 2006r. w sprawie sygn. akt II CK 327/05 wskazał, że jeżeli odszkodowanie jest przyznawane w sytuacji, gdy nie jest wyjaśnione w jaki sposób nastąpi usunięcie skutków zdarzenia, które szkodę wywołało, to zakład ubezpieczeń nie ma podstaw, aby wartość koniecznych robót liczyć bez podatku VAT. Za takim stanowiskiem przemawia przede wszystkim to, że roszczenie uprawnionego i odpowiadający mu obowiązek ubezpieczyciela naprawienia szkody powstają z chwilą wyrządzenia szkody. Obowiązek naprawienia szkody nie jest więc uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierzał ją naprawić, odszkodowanie ma bowiem wyrównać mu uszczerbek majątkowy powstały w wyniku zdarzenia wyrządzającego szkodę, a uszczerbek taki istnieje już od chwili wyrządzenia szkody do czasu wypłacenia przez zobowiązanego sumy pieniężnej odpowiadającej wysokości szkody ustalonej w sposób przewidziany prawem. Jednakże jak wskazał dalej Sąd Najwyższy w w/w wyroku z dnia 12 stycznia 2006r. w sytuacji, gdy nie ulega wątpliwości, że ubezpieczony wykonał określone roboty sam, a więc systemem gospodarczym, tym samym nie ma podstaw, aby do wartości tych robót doliczać podatek VAT, bowiem przyznanie odszkodowania w wysokości obejmującej ten podatek naruszałoby przepis art. 805 § 2 pkt 1 k.c. i prowadziło do bezpodstawnego wzbogacenia ubezpieczonego. Sąd podkreślił, że powyższe orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2006r. zapadło niemalże w identycznych okolicznościach, jak w niniejszej sprawie. Ponieważ J. C. poniosła koszty remontu wykonanego w systemie gospodarczym, to Sąd uznał brak podstaw prawnych do uwzględnienia podatku VAT przy określeniu wartości robót, a w konsekwencji należne powodom odszkodowanie na podstawie umowy ubezpieczenia nie może obejmować wartości tego podatku, jeśli wydatki poniesione przez ich matkę na usunięcie skutków pożaru obejmowały jedynie koszty robocizny poniesionej bez podatku VAT. Jednakże przy ustaleniu odszkodowania należnego powodom koniecznym jest uwzględnienie wartości podatku VAT do zakupu materiałów budowlanych niezbędnych do remontu. Okolicznością bezsporną jest bowiem, iż J. C. przeprowadziła remont niniejszej nieruchomości po jej pożarze. Ponieważ po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił J. C. kwotę 340.492,57 zł tytułem odszkodowania za zniszczenie budynków, a wyliczone przez biegłego sądowego G. K. odszkodowanie wynosi 398.612,62 zł do zapłaty na rzecz powodów pozostała łącznie kwota 58.120,05 zł. Sąd podkreślił, że zgodnie z art. 922 § 1 k.c. prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów związanych ze spadkami. J. C. zmarła w dniu 24 grudnia 2017r. w Z.. Spadek po niej zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w (...)z dnia 11 grudnia 2018r. sygn. akt I Ns 1152/18 na podstawie ustawy, z dobrodziejstwem inwentarza nabyli jej synowie D. C. i L. C., każdy po 1/2 części spadku. Uwzględniając powyższe Sąd

zasądził od pozwanego na rzecz powodów D. C. i L. C. kwoty po 29.060,02 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 listopada 2013r. do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy w pozostałym zakresie powództwo oddalił jako całkowicie bezzasadne. Sąd oddalił żądanie powodów zasądzenia od pozwanego skapitalizowanych odsetek w wysokości 24.421,57 zł. Stosownie do art. 817 § 1 k.c. ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni licząc od daty zawiadomienia o wypadku. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w § 1 (art. 817 § 2 k.c.). Z materiału dowodowego zebranego w toku postępowania wynika, że J. C. dopiero w dniu 12 czerwca 2013r. przedstawiła pozwanemu wymagane dokumenty niezbędne do wypłaty odszkodowania. W ocenie Sądu w związku z tym brak jest podstaw do przyjęcia, że ubezpieczyciel był zobowiązany do wypłaty odszkodowania do dnia 30 grudnia 2012r. z uwagi na zgłoszenie szkody w dniu 29 listopada 2012r. przez J. C.. Ubezpieczyciel winien był wypłacić niesporną część odszkodowania do dnia 26 czerwca 2013r. Pozwany natomiast dopiero w dniu 2 lipca 2013r. wypłacił J. C. sumę 82.654,88 zł. Następnie pozwany w dniu 22 lipca 2013r. wypłacił jej dalszą kwotę odszkodowania w wysokości 197.862,42 zł. Jednakże pozwany za okres od 26 czerwca 2013r. do faktycznej daty wypłaty powyższych kwot na rzecz J. C. naliczył odsetki ustawowe i wypłacił je w łącznej wysokości 2.108,80 zł. Pozwany również w związku z korektą zużycia technicznego za malowanie wypłacił J. C. w dniu 5 maja 2014r. sumę 8.050,66 zł tytułem brakującej części odszkodowania. Jednocześnie pozwany naliczył odsetki ustawowe od tej kwoty za okres od 26 czerwca 2013r. do dnia 5 maja 2014r. w wysokości 897,48 zł i wypłacił je J. C.. W związku z powyższym Sąd uznał brak podstaw do uwzględnienia roszczenia powodów odnośnie zasądzenia na ich rzecz skapitalizowanych odsetek w związku z nieterminową wypłatą odszkodowania przez pozwanego.

Sąd pierwszej instancji uznał również brak podstaw do naliczania odsetek ustawowych od sumy 51.924,61 zł od dnia 30 grudnia 2012r. Pozwany informował bowiem J. C., że jeśli nie zgadza się ona z wysokością ustalonego odszkodowania, to zgodnie z § 23 ust. 2 OWU przedłożone przez nią rachunki lub kosztorysy dotyczące odbudowy lub naprawy ubezpieczonego mienia pozwany weryfikuje w zakresie zgodności ze stanem faktycznym, wysokości poniesionych kosztów, dotychczasowych wymiarów ubezpieczonego mienia, zakresu robót i użytych materiałów. J. C. kosztorysy w zakresie remontu jej nieruchomości przedstawiła pozwanemu dopiero w dniu 12 listopada 2013r. Tym samym pozwany do dnia 26 listopada 2013r. miał czas na ich weryfikację oraz ewentualną wypłatę brakującej części odszkodowania. Pozwany jednakże wypłacił J. C. dalszą część odszkodowania w dniu 16 grudnia 2013r. Jednocześnie pozwany naliczył odsetki ustawowe od tej kwoty za okres od 27 listopada 2013r. do dnia 16 grudnia 2013r. w wysokości 388,37 zł i wypłacił je J. C.. Zdaniem Sądu roszczenie powodów odnośnie zasądzenia na ich rzecz sumy 24.421,57 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek jest całkowicie bezzasadne.

Sąd Okręgowy o odsetkach ustawowych od zasądzonej kwoty orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. od dnia 27 listopada 2013r. do dnia zapłaty. Pozwany ubezpieczyciel zobowiązany był do zapłacenia odszkodowania (art. 822 § 1 k.c.), a zatem do spełnienia na rzecz J. C. świadczenia pieniężnego. Spełnienie świadczenia pieniężnego z opóźnieniem uprawnia wierzyciela tj. powodów do żądania odsetek za czas opóźnienia, chociażby wierzyciel nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (art. 481 § 1 k.c.). Zgodnie z art. 817 § 1 k.c. ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni licząc od daty zawiadomienia o wypadku. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w § 1 (art. 817 § 2 k.c.). J. C. w dniu 12 listopada 2013r. przedstawiła pozwanemu kosztorysy w zakresie remontu jej nieruchomości, gdyż nie zgadzała się z przyznanym jej odszkodowaniem. Tym samym pozwany do dnia 26 listopada 2013r. miał czas na ich weryfikację oraz ewentualną wypłatę brakującej części odszkodowania, a zatem 14 dniowy termin określony w art. 817 § 1 k.c. rozpoczął swój bieg od dnia następnego od dnia przedłożenia niniejszych

kosztorysów i upłynął w dniu 26 listopada 2013r. W konsekwencji Sąd uznał, że pozwany pozostawał w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia od dnia następnego tj. od dnia 27 listopada 2013r. W tej sytuacji Sąd zasądził odsetki ustawowe od kwoty 58.120,05 zł od dnia 27 listopada 2013r. do dnia zapłaty, gdyż od tego dnia pozwany pozostawał w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia.

Sąd Okręgowy o kosztach postępowania orzekł zgodnie z art.100 k.p.c., który stanowi, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. W związku z tym, że powodowie utrzymali się ze swoim żądaniem w 46,7%, zatem w takich proporcjach należało dokonać podziału kosztów procesu pomiędzy stronami. Na koszty powodów składa się opłata od pozwu w kwocie 6.222 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł, a także zaliczka na biegłego w wysokości 700 zł tj. łącznie 10.522 zł. Koszty pozwanego to koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 oraz opłaty od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Łącznie zatem koszty obu stron odpowiadają kwocie 14.139 zł. Dlatego też Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2.985,91 zł. Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167 poz.1398 ze zm.) nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w (...) kwotę 1.638,04 zł tytułem brakujących kosztów sądowych. Pozwanego obciążał obowiązek poniesienia 46,7 % kosztów sądowych, gdyż w tym zakresie przegrał sprawę. Koszty te stanowią brakującą część wydatków na wynagrodzenie biegłego w wysokości 3.507,57 zł, ($3507,57 \text{ zł} \times 46,7 \% = 1.638,04 \text{ zł}$). Na podstawie art. 113 ust. 2 punkt 1 w/w ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał ściągnąć od powodów z zasądzonego roszczenia na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w (...) kwotę 1.869,53 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych. Powodów obciążał obowiązek poniesienia 53,3 % kosztów sądowych w tym zakresie przegrali bowiem sprawę. Koszty te stanowią brakującą część wydatków na wynagrodzenie biegłego w wysokości 3.507,57 zł ($3.507,57 \text{ zł} \times 53,3 \% = 1.869,53 \text{ zł}$).

Apelację od powyższego wyroku wnieśli powodowie D. C. i L. C. zaskarżając wyrok w części tj. co do pkt 2 w zakresie w jakim Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo co do kwoty:

- 41.879,96 zł stanowiącej odszkodowanie obejmujące 23% VAT naliczony od robocizny,
- 3.167,14 zł stanowiącej skapitalizowane odsetki od kwoty 58.120,04 zł (czyli 2 x po 29.060,02 zł) od 27 czerwca 2013r. do 26 listopada 2013r.,
- 2.829,54 zł stanowiącej skapitalizowane odsetki ustawowe od kwoty 51.924,61 zł od dnia 27 czerwca 2013r. do 26 listopada 2013r.

Powodowie wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez uwzględnienie powództwa co do łącznej kwoty 100.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 czerwca 2013r. do dnia zapłaty, dodatkowo zasądzenie kwoty 2.829,54 zł oraz solidarne zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrot kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za postępowanie przed Sądem I instancji. Nadto powodowie wnieśli o solidarne zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrot kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za postępowanie apelacyjne.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w odpowiedzi na apelację wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja powodów w nieznacznym zakresie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że powodom nie należy się kwota 41.879,96 zł tytułem odszkodowania obejmującego 23% VAT naliczony od robocizny. L. C. na rozprawie w dniu 12 maja 2015r. zeznał, że my ten remont prowadziliśmy w systemie gospodarczym (vide: k. 224 akt). Biegły sądowy G. K. w pisemnej opinii uzupełniającej nr 3 z dnia 20 czerwca 2017r. podał, że prace były wykonane staraniem własnym tzw. metodą

gospodarczą, w systemie gospodarczym w odróżnieniu od prac wykonywanych w ramach działalności gospodarczej nie są ponoszone daniny publiczne - ZUS, podatki, VAT od robocizny (vide: k. 610 akt). Z kolei w piśmie z 25 sierpnia 2017r. stanowiącym odpowiedź na pismo powódki z dnia 18 lipca 2017r. biegły G. K. podał, że w przypadku robocizny VAT doliczany jest wyłącznie w przypadku wystawienia faktury, a takich powódka nie przedstawiła (vide: k. k. 633 akt).

Powodowie w apelacji zarzucili, że Sąd pierwszej instancji nie prowadził postępowania dowodowego, czy szkoda została naprawiona systemem gospodarczym w całości. Jednakże to rzeczą powodów było wykazać, zgodnie z ciężarem dowodu wynikającym z art. 6 k.c., czy szkoda została przez nich naprawiona w całości, a jeżeli tak to w jakim systemie. Powodowie na powyższą okoliczność nie zaoferowali Sądowi Okręgowemu jakiegokolwiek dowodu, a Sąd nie jest obowiązany prowadzić postępowanie dowodowe z urzędu zwłaszcza w sytuacji, gdy powodowie są reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego będącego adwokatem. Nawet do apelacji powodowie nie załączyli jakiegokolwiek dokumentu czy dokumentów z których wynikałoby, czy szkoda została naprawiona w całości oraz w jakim systemie to nastąpiło. W apelacji w tym przedmiocie nie zaprezentowano twierdzeń. W konsekwencji Sąd Apelacyjny mając powyższe na względzie, a także przytoczone przez Sąd pierwszej instancji uzasadnienie do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2006. II CK 327/05 uznał, że nie zasługiwała na uwzględnienie apelacja powodów w zakresie kwoty 41.879,96 zł, a faktycznie co do kwoty 20.939,98 zł na rzecz każdego z powodów.

Rację mają powodowie zarzucając w apelacji, że Sąd pierwszej instancji nieprawidłowo ustalił datę początkową opóźnienia pozwanego w spełnieniu świadczenia na rzecz każdego z powodów od dnia 27 listopada 2013r. tj. po 14 dniach od przedstawienia pozwanemu przez J. C. kosztorysów. Pozwany w odpowiedzi na pozew z dnia 23 marca 2015r. wskazał, że wyliczone przez pozwanego odszkodowanie winno być wypłacone najpóźniej do dnia 25 czerwca 2013r. (vide: str. 5 odpowiedzi na pozew – k. 180 akt). Wynika więc z tego, że pozwany uznał, że od dnia 25 czerwca 2013r. pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia. Takiego ustalenia dokonał też Sąd pierwszej instancji ustalając, że z materiału dowodowego zebranego w toku postępowania wynika, że J. C. w dniu 12 czerwca 2013r. przedstawiła pozwanemu dokumenty niezbędne do wypłaty odszkodowania (vide: strona 21 uzasadnienia - k. 903 akt). W zaistniałej sytuacji brak było podstaw do ustalenia opóźnienia pozwanego w spełnieniu świadczenia dopiero od dnia 27 listopada 2013r. To rzeczą pozwanego było dokonać likwidacji szkody zważywszy, że ubezpieczyciel dysponował protokołami szkody sporządzonymi przez W. F. (2) i I. K. zawierającymi zakres prac remontowych koniecznych do usunięcia skutków pożaru. Biorą powyższe pod rozwagę na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zaskarżony wyrok zmieniono:

- w punkcie 1 o tyle tylko, że datę początkową ustawowych odsetek od kwot w nim zasądzonych ustalono na dzień 27 czerwca 2017r.

- w punkcie 2 w ten tylko sposób, że dodatkowo zasądzono od pozwanego na rzecz każdego z powodów kwotę po 1.414,77 zł. Jak to już wyżej wskazano kwota 2.829,54 zł stanowiła skapitalizowane odsetki ustawowe od kwoty 51.924,61 zł za okres od dnia 27 czerwca 2013r. do 26 listopada 2013r.

Konsekwencją zmiany zaskarżonego wyroku była też zmiana postanowień w przedmiocie kosztów postępowania. Powodowie wygrali proces w 60%, gdyż dochodzili kwoty 124.421 zł, a ostatecznie zasądzono 60.949,58 zł. Koszty powodów zostały przez Sąd pierwszej instancji ustalone na kwotę 10.522 zł i to ustalenie nie było kwestionowane w apelacji. Koszty pozwanego to kwota 3.617 zł. Przyjmując powyższą proporcję na podstawie art. 100 k.p.c. koszty procesu stosunkowo rozdzielono między stronami i na tej podstawie zasądzono od pozwanego na rzecz powodów kwotę 3.310 zł zmieniając zaskarżony wyrok w punkcie 3. Jak chodzi o nieuiszczone koszty sądowe to Sąd Apelacyjny zmienił w tym zakresie rozstrzygnięcia zawarte w punktach 4 i 5 zaskarżonego wyroku nakazując ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w (...) od pozwanego kwotę 1.789 zł, zaś od powodów z zasądzonych roszczeń kwotę 1.718,57 zł.

W pozostałym zakresie apelacja powodów została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c. Ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji i wnioski z nich płynące Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne w zakresie dotyczącym oddalenia powództwa co do kwoty 41.879,96 zł stanowiącej odszkodowanie obejmujące 23% VAT naliczony od robocizny. Sąd

Apelacyjny z wyżej zaprezentowanych przyczyn nie akceptuje wniosku Sądu pierwszej instancji, że pozwany dopiero od dnia 27 listopada 2013r. popadł w opóźnienie z wypłatą odszkodowania.

Koszty postępowania apelacyjnego zostały stosunkowo rozdzielone między stronami zgodnie z art. 100 k.p.c. Wartość przedmiotu zaskarżenia w odniesieniu do każdego z powodów wynosiła 23.938,50 zł. Poniesione przez powodów koszty w postępowaniu apelacyjnym to 5.094 zł (2.394 zł opłata od apelacji i 2.700 zł koszty zastępstwa procesowego). Koszty pozwanego obejmowały wyłącznie koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2.700 zł. Powodowie wygrali apelację w 12,5%. Stąd zasądzono od powodów na rzecz pozwanego kwotę 1.725 zł.

Pozwany w odpowiedzi na apelację domagał się zasądzenia kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie. Przepis art. 98 § 1¹ k.p.c. został dodany do kodeksu postępowania cywilnego na mocy ustawy z dnia 4 lipca 2019r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego i niektórych innych ustaw (Dz. U. 2019. 1469). Zgodnie z art. 9 ust. 6 tej ustawy przepisy art. 98 § 1¹ i 1² oraz art. 103 § 3 ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się w postępowaniach wszczętych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Ustawa weszła w życie w dniu 7 listopada 2019r., pozew zaś został wniesiony do Sądu Okręgowego w (...) w dniu 7 stycznia 2015r. W niniejszej sprawie nie znajdował więc zastosowania art. 98 § 1¹ k.p.c.

Mariola Głowacka Małgorzata Gulczyńska Elżbieta Fijałkowska

--	--	--